

Sak	I maktbelegg om utgravning Nautal (90,1) Ruizerike, Beish.		
Dok.nr.	Dato	Dokument (type, tittel)	Merknader
1	27/4-87	Fangstulegg-utgravning Rapport, opplegg og fotos	

Gård/bruker: Nærstad

G.nr./br.nr.: 90 / 1

Kommune: Ringerike

Fylke: Buskerud

Sogn:

Prestegjeld:

Eier/bruker, adr.: Christian Mathiesen, Nærstad gård

3500 Hønefoss, området er overtatt av Statens
Veivesen

Flyfoto:

Kartref.:

ØK: CK 052/3

Innberet.v/:

Dato:

Unni B.Walhovd

27.april -87

Bakgrunnen for frigivelsen var utvidelse av E-68 med nye tilkø-
ringsveier. Disse endringene av veitraseene tar hele hoveddelen
av det frigitte fangstanlegget. Den andre delen blir imidlertid
urørt (jfr. kartoversikt, vedlegg 1).

Undersøkelsen i 1986, ble foretatt p.g.a. delundersøkelsen i 1982,
da en totalgrov en av fangstgropene. En fant da bl.a. at den
hadde hatt tre bruksfaser; den siste bare med utbedringer av selve
trekjernen (jfr. innberet. av 29.07.-82).

Hovedmålene ved denne mer omfattende undersøkelsen var:

- 1.1. : Bekrefte/avbekrefte flere bruksfaser i de øvrige gropene,
dvs. finne om hele anlegget hadde blitt pusset opp eller
ikke.
- 1.2. : Bekrefte/avbekrefte om form og størrelse opprinnelig hadde
vært lik.
- 2.1. : Søke etter spor etter ev. stengsler mellom gropene for å
bekrefte/avbekrefte troen på gjerder mellom gropene.

Undersøkelsen: Innledningsvis ble det lagt en sjakt inn til
sentrum i fangstgrop nr. 1,3 og 4. I disse ble det ikke påvist
store, fullstendige opp-pusningsfaser som de vi fant i nr.2.
Men, de hadde alle vært satt istand igjen en gang etter anleggs-
fasen. Sporene av bortmorknet tre i bunn under siste trekjerne-
bunn, var tydelig flere steder. Det var imidlertid ikke spor
etter noen sein reparasjon av den øvre delen av veggene i tre-
kjernen, slik vi fant i nr.2.

Ved hjelp av gravemaskin, ble det så lagt en lengdesjakt i nr.3 og 4, samt gravd to kvadranter i nr.5 og en i nr. 10 og en i nr. 11.

Funnene i nr. 5, 10 og 11, bekreftet funnene i nr. 1,3 og 4 m.h.t. opp-pushing. I nr. 5, som tilnærmet hadde traktform, men hvor rekka svingte svært lite, fikk en bekreftet at den virkelig hadde hatt rektangulær form. Men p.g.a. siging, sammenrasning og gjen-voksing, var den opprinnelige orientering VNV-ØSØ og ikke NNØ-SSV som den tilsynelatende var ved gravningstart (jfr. planteg.5.1). Alle fangstgropenes trekjerner var m.a.o. rektangulære av form, med flat bunn. Ingen hadde spor av oppmurte vegger. Opprinnelig lengde og brede på trekjernene var overraskende lik:

lengde: 1,95-2,05m

bredde: 0,80-0,90m

I grop nr. 1, 5 og 11, ble det funnet rester av en avstivningsramme, lik den vi fant i nr.2. De var åpenbart lagt ned for å holde grusen vekk mens en laget selve trekjernen (jfr. profilteg. 1.2 og 5.2). Av grop nr.10 og 11, ble bare en del av nr.10 tegnet, da begge gropene raste ut og sammen under arbeidet med dem.

Det ble tatt ut egnet materiale til radiologiske dateringer fra alle gropenes siste trekjerner, samt fra den eldre delen under, der dette var mulig.

Fra fangstgrop nr. 1 : A 1.1. (tørkeprot. v/tek.avd. nr. 1061)
- " - 1 : A 1.2. (- " - - " - nr. 1062)
- " - 3 : A 3.1 (- " - - " - nr. 1063)
- " - 4 : A 4.1 (- " - - " - nr. 1064)
- " - 4 : A 4.2 (- " - - " - nr. 1065)
- " - 4 : A 4.3 (- " - - " - nr. 1066)
- " - 5 : A 5.1 (- " - - " - nr. 1067)
- " - 5 : A 5.2 (- " - - " - nr. 1068)
- " - 10 : A 10.1 (nat. tørr, velagt innberet.)
- " - 11 : A 11.1 (nat. tørr, velagt innbert.)

Under opprensing av lengdeprofilen i nr. 1, raste det ut en del av et kjevebein, tilsynelatende fra mellom 1.og 2. fase bunn/side.

Ved derpå følgende opprensing av tverrprofilen ut mot brinken, fant vi små biter av negler/klør (?) (jfr. planteg. 1.1, merket B.)

En jernforhøyning i tilknytning til disse (jfr. bilde 1 og planteg. 1.1, merket A), viste seg å være jernavsetning over småstein, og ikke restef av jernredskap, som først antatt. Det samme gjalt en mindre konsentrasjon av jernavsetning, merket C på nevnte tegning.

2.1. Midtpartiet mellom grop 3 og 4, ble avtorvet og så stratigrafisk forsiktig gravd, lag for lag. Området ble så utvidet utover i gropenes lengderetning. To stolpehull ble påvist. Nr.1 lå 1,6 m fra ytre langvegg i nr. 3, mens nr. 2 lå 2,1 m fra tilsvarende langvegg i nr. 4. Vi utvidet dermed mot begge kanter og stolpehull nr. 3 ble påvist 1,6 m fra nr. 4 `s lanvegg og ut for enden av dennes kjerne. Intens søking førte ikke til funn av flere stolpehull. Alle tre var av gjerdestart-størrelse.

Stolpehull A : d oppe ca 8 cm (eg 6x8) (n 121)

d nede ca 3 cm (n 150)

to små stein i bunnen, synlig lengde 29 cm

- " - B : d oppe ca 8cm (9) (n 122)

d nede 3 cm (n 154)

tre små stein i bunnen, synlig lengde 32 cm

- " - C : d oppe 8 cm (n121)

d nede ca 3cm (n 154)

ingen småstein i bunnen, synlig lengde 33 cm

Alle tre ble halvskåret ned, så totalgravd, men det ble ikke funnet spor av trefibre eller trekull. M.t.t. sistnevnte, har stolpene altså ikke vært svidd/brent i toppen. De har m.a.o. ikke "imprenert" dem mot rote.

På grunnlag av disse funnene, ble brinken nord for grop nr.1, avtorvet. Partiet fra midten av gropa ble først fingravd, uten resultater. Så søkte en på grunnlag av tallmaterialet fra mellompartiet fra 3-4. To stolpehull ble da påvist. Nr. 1 ble funnet 1,6 m fra nordre langvegg og ut fra enden av gropa, liksom i nr.4.

Stolpe nr. 2 ble påvist 1,15 m lengre syd.

Stolpehull nr. 1	: D oppe ca 8 cm	(n 1,94)
	d nede ? (raste ut)	(n 2,12)
	synlig lengde 18 cm	
- " -	2 : d oppe 9 cm (9x5)	(n 2,08)
	d nede 3 cm	(n 2,38)
	synlig lengde 30 cm	

Ingen av disse to, gav heller ikke spor av trekull.

Konklusjon:

At gropene hadde hatt trekjerner av samme type og form, ble bekreftet. Og nr. 1,3,4,5,10 og 11 var, liksom nr. 2, blitt pusset opp og brukt igjen etter anleggsfasen. Men bare en gang og ikke så omfattende. De radiologiske dateringene vil forhåpentligvis vise når fase 2 var i disse.

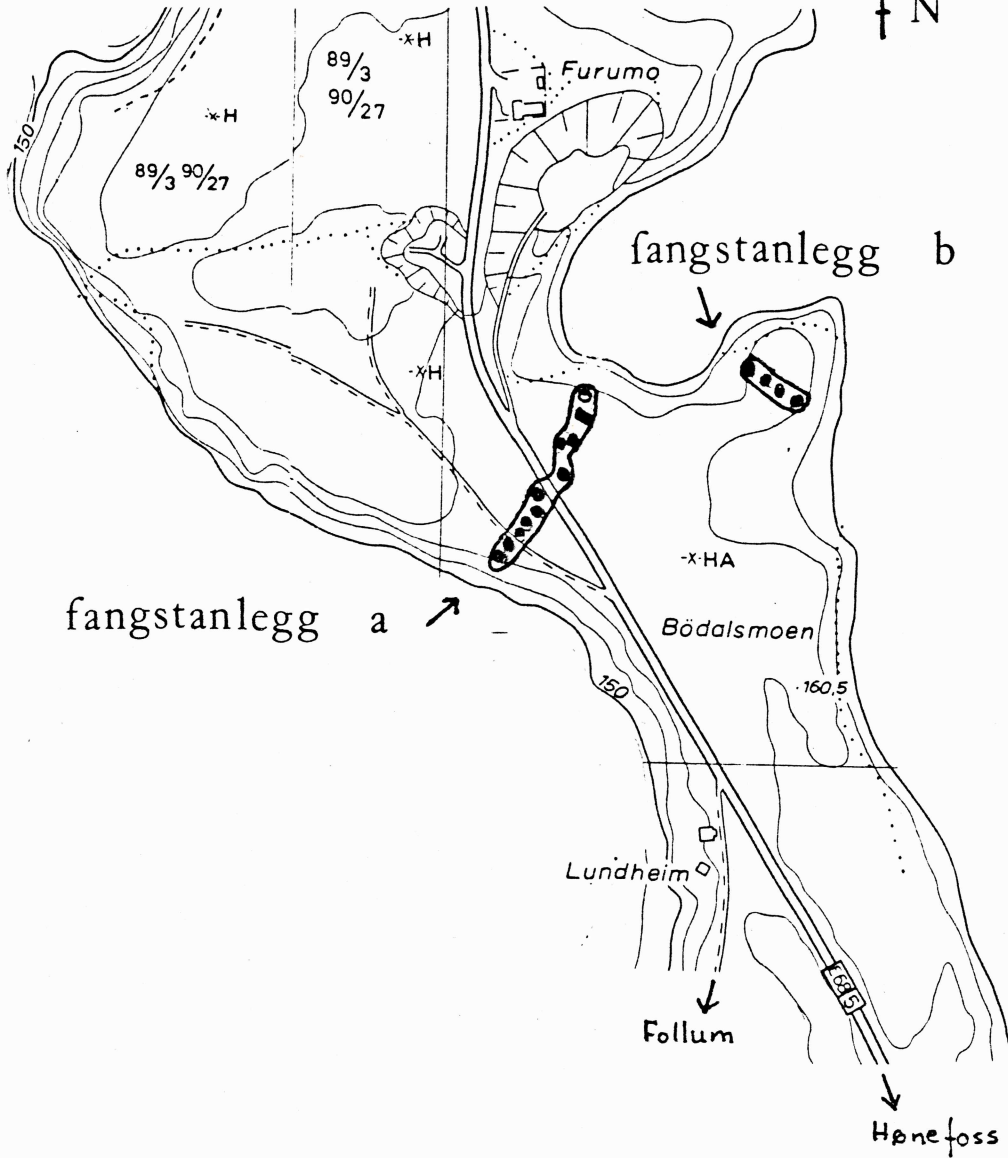
Alle har hatt rektangulær form og flat bunn; l 1,95-2,05m

br. 0,80-0,90m

Stolpehullene bekreftet at det hadde vært stengsler mellom gropene, men de kan ikke ha vært permanente i og med at de var så spinkle og heller ikke svidd i enden. Deres størrelse (diameter) og manglende "imprenering" kan tyde på at stengslene liksom lokkene, var noe som ble gjort istand foran hver jakt sesong.

Vedlegg: Kartoversikt 1	Planteg.	5.1
Planteg. 1.1	Profilteg.	5.2
Profilteg. 1.2	- " -	5.3
- " - 1.3	- " -	10.1
Planteg. 3.1	Foto nr. 1 og nr.2	
Profilteg. 3.2		
- " - 4.1		

Målestokk 1:5 000



FANGSTANLEGG A:

Dyregrav	Lengde	Bredde	Dybde
1	VNV-ØSØ 6,3	5,4	1,35
2	VNV-ØSØ 6,3	4,6	1,55
3	NNV-SSØ 6,2	4,9	1,30
4	NNV-SSØ 5,5	4,2	1,05
5	NNØ-SSV 5,2	5,5	1,05
6	NNV-SSØ 4,9	3,5	0,90
7	NV-SØ 5,9	4,4	1,20
8	NNV-SSØ 5,7	4,6	1,05
9	NV-SØ 5,9	5,8	1,30
10	NV-SØ 6,4	5,0	1,15
11	NV-SØ 6,6	5,5	1,60



Bilde nr. 1:

I: rester av
negle / klar

II jernutfelling
over stein



Bilde nr. 2:

Fangstgrop / nr. 1 fra N
Brinken

I og II:

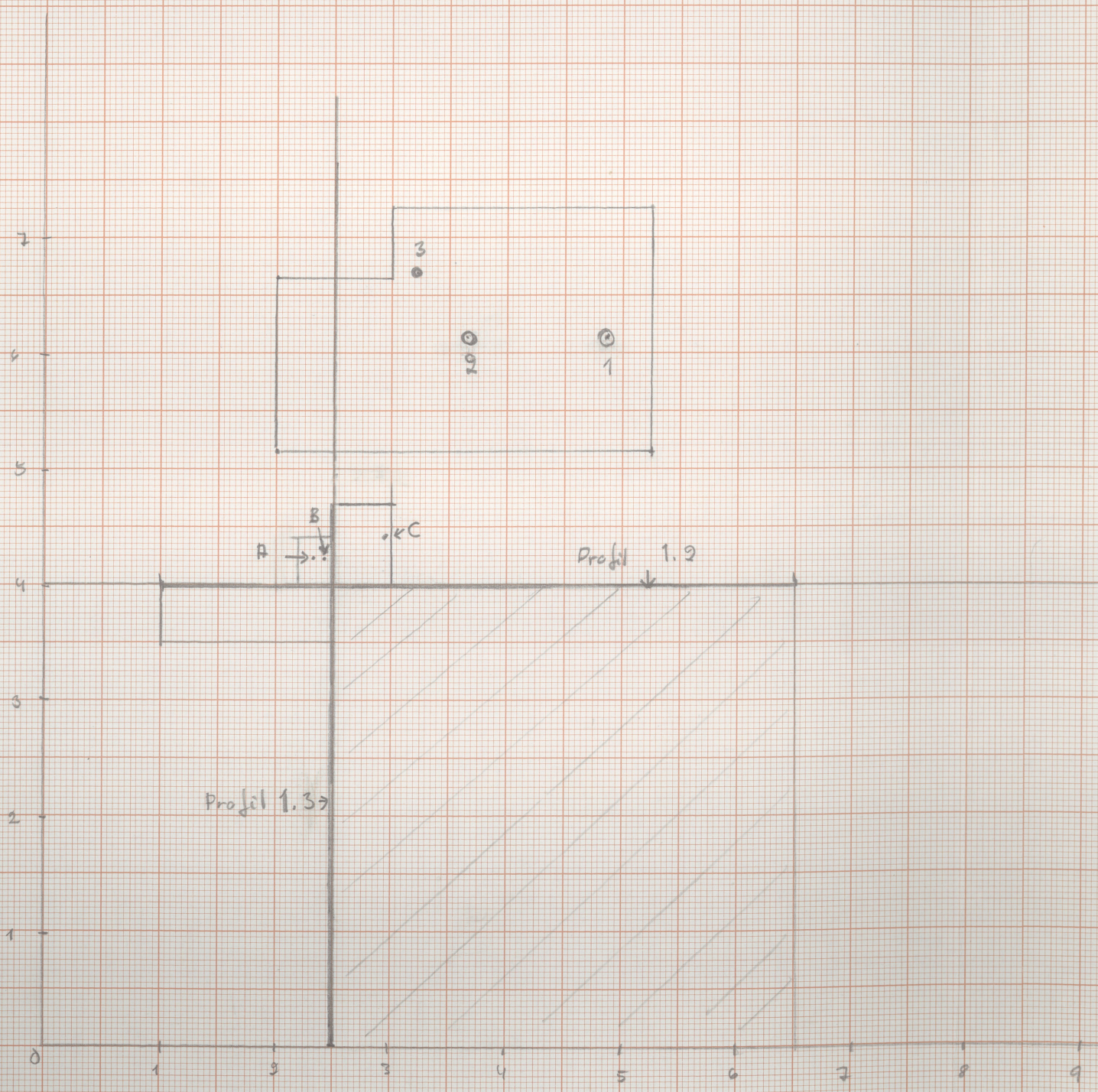
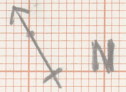
stolpe hullene

under ned-

skjering

1.1. Plan over snittene i fangstgrop nr. 1

Målestokk 1:50



A: 2,35 / 4,25 n. 3,66

B: 2,40 / 4,25 n. 3,70

C: 2,95 / 4,4(5) n. 3,82

Stolpe 1: 4,85 / 6,15 n. 1,94 oppn. n. 2,12 node (NB! ikke til lenest!)

-"- 2: 3,65 / 6,15 n. 2,08 -"- n. 2,38 -"- (NB! Denne bryte

-"- 3(?) 3,25 / 6,7 [gm. markoverflate!)

— Tegnete profiler

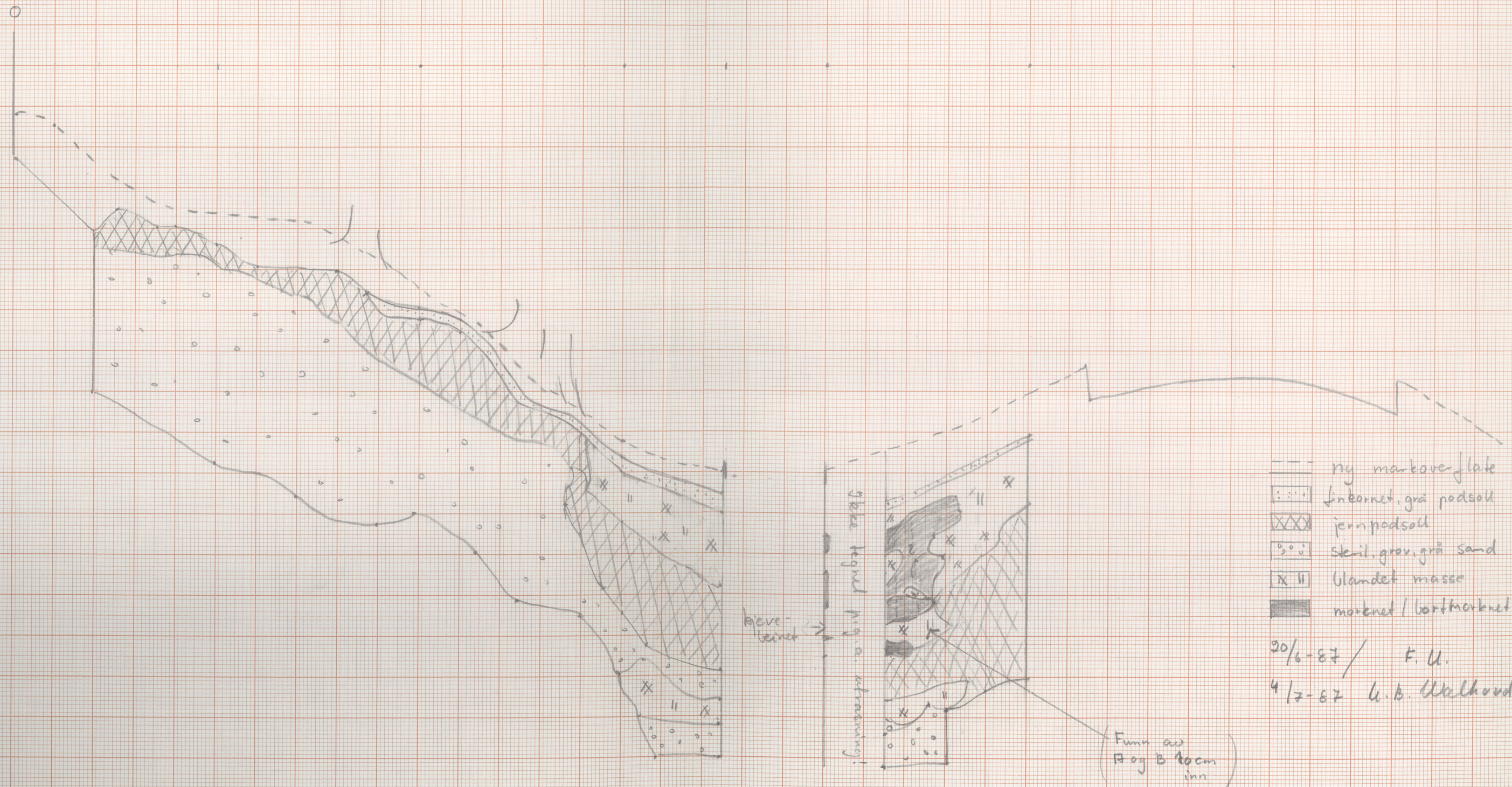
▭ Graved for hånd

▭ Maskingravn

4/2-86 U.B. Walhovd

1.3. Profil SSV-NNB

Målestokk 1:20

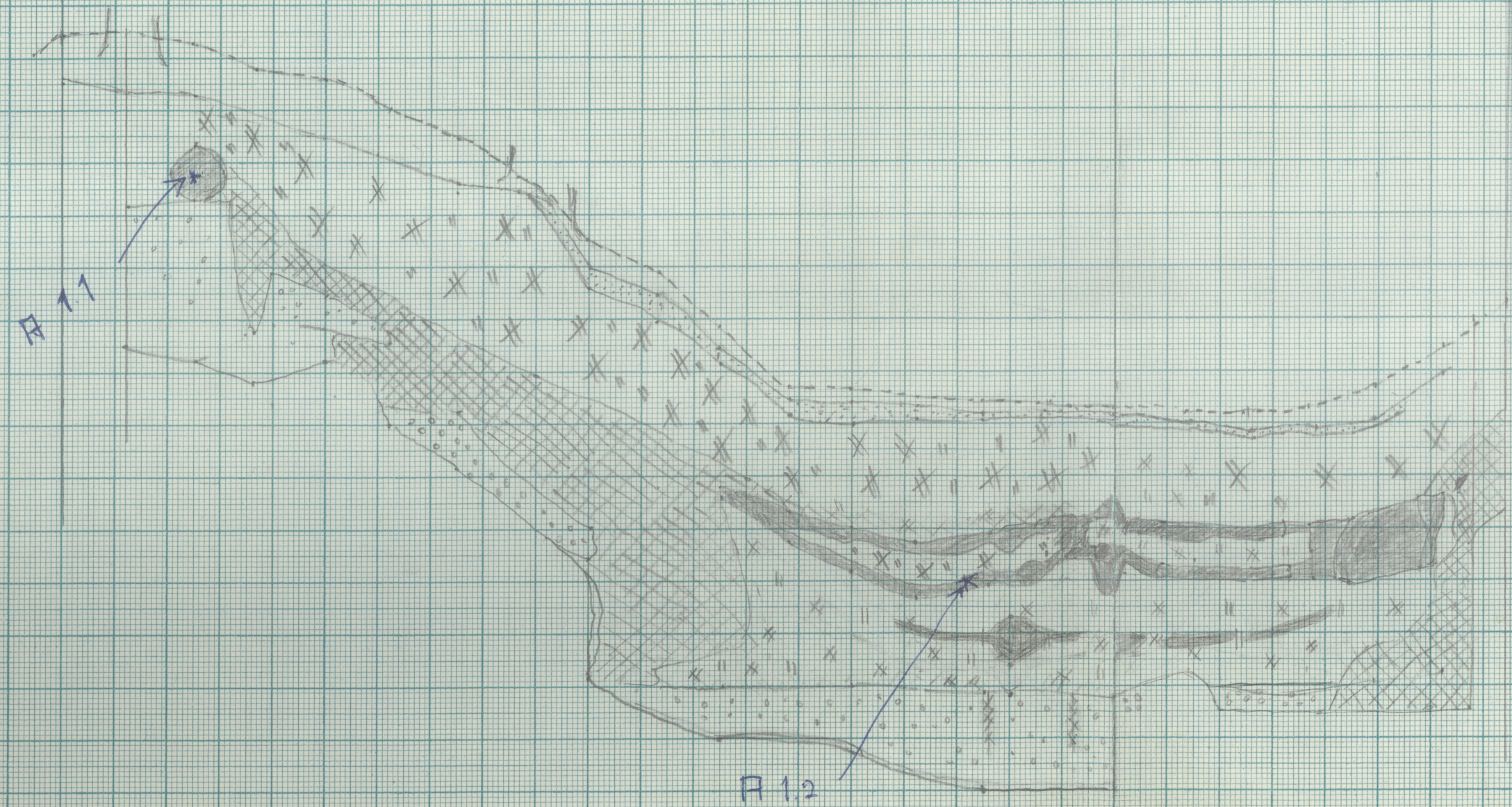
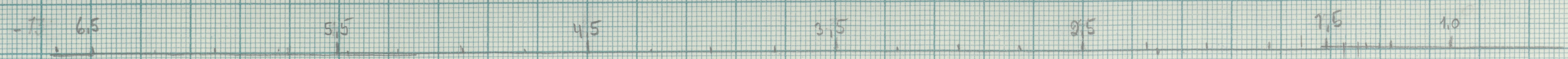


- ny markoverflate
- ||||| finkornet, grå podsoll
- XXXX jernpodsoll
- steril, grov, grå sand
- X || blandet masse
- møkket / bortmøkket tre

20/6-87 / F. U.
 4/2-87 U. B. Walkovd

(Funn av
 A og B 10cm
 inn)

1.2 Profil Ø50-VSV (NB! speilvendt!)



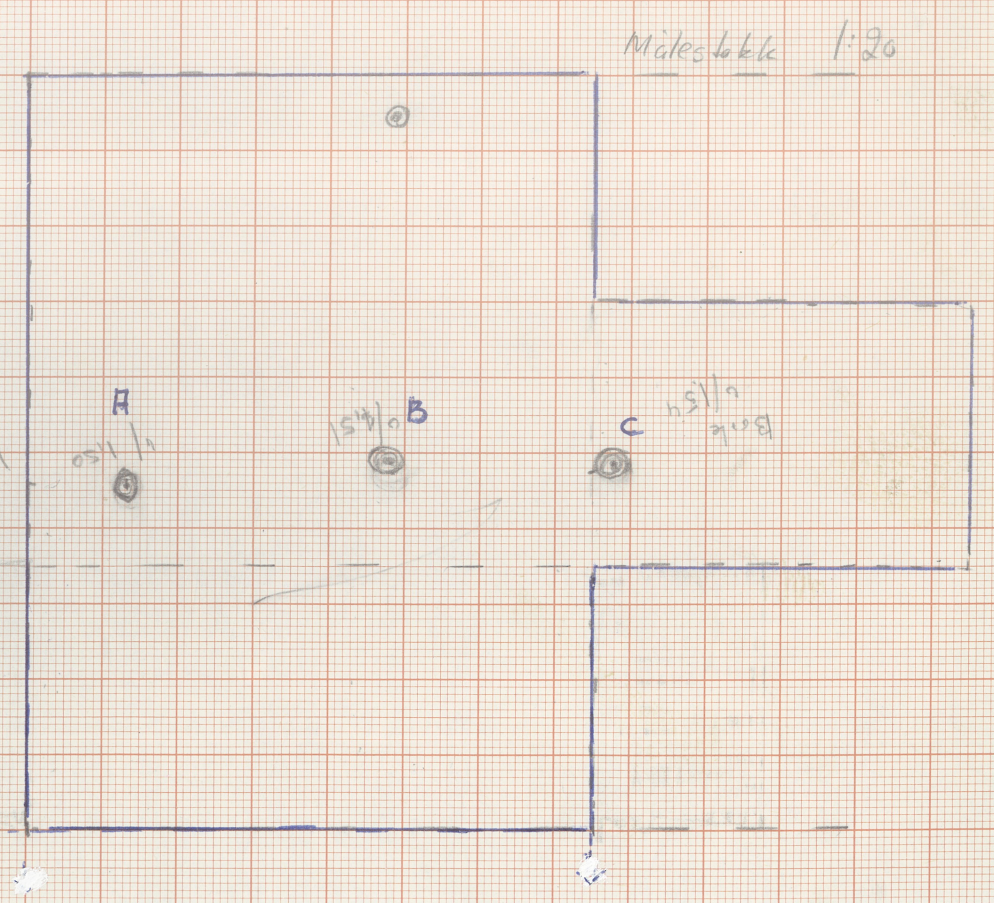
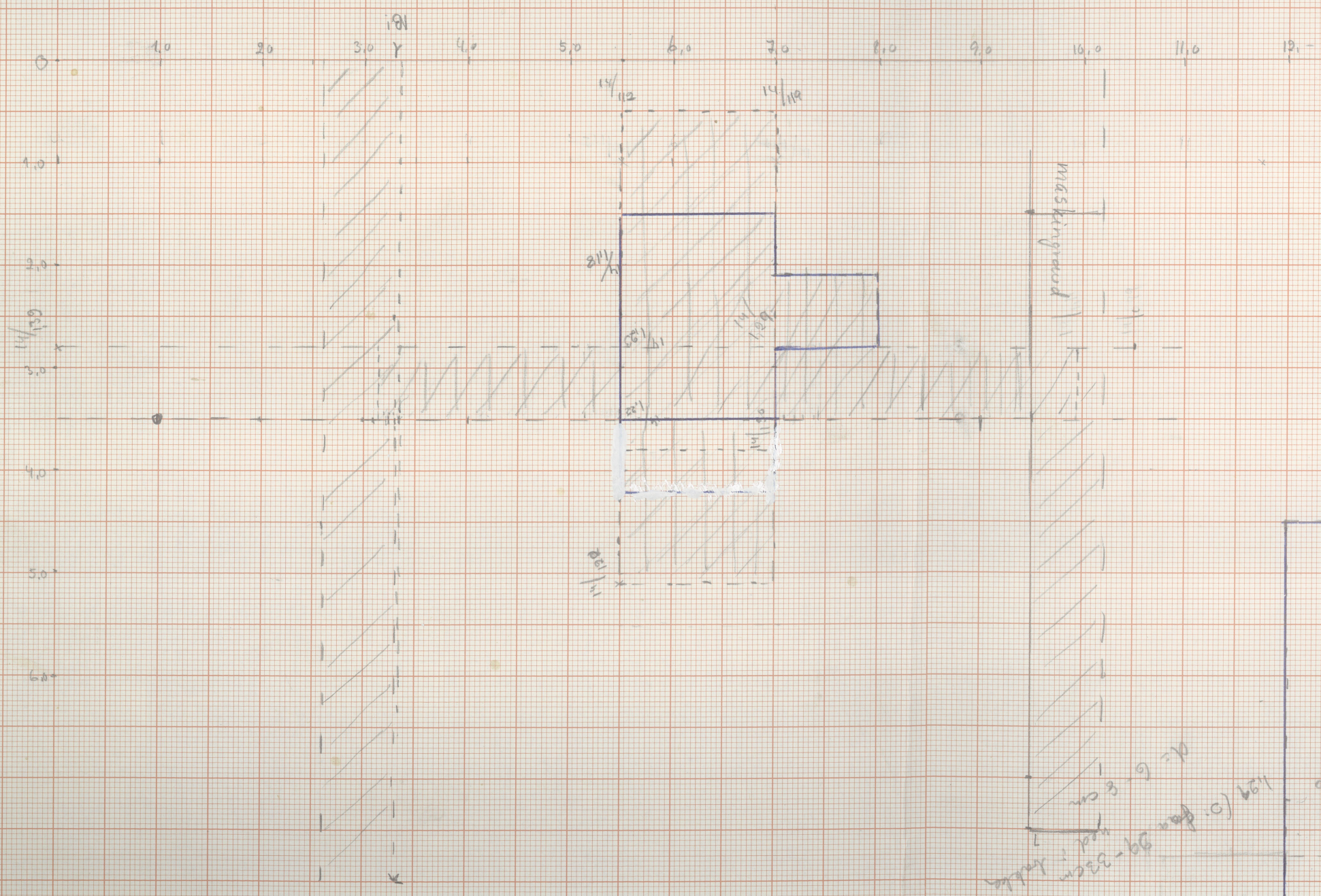
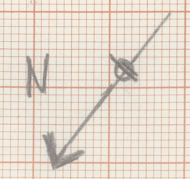
- * uttak av prøvemal.
- ny markoverflate
- XXXX jern podsol
- X"X blandet masse
- °°°° sten, grø, grov sand
- finkornet podsol
- ===== mørknet tre/huskull

15.06.86 Fritz Lethem

Kont. p/ G. B. Uelshøvd

Målestokk 1:50

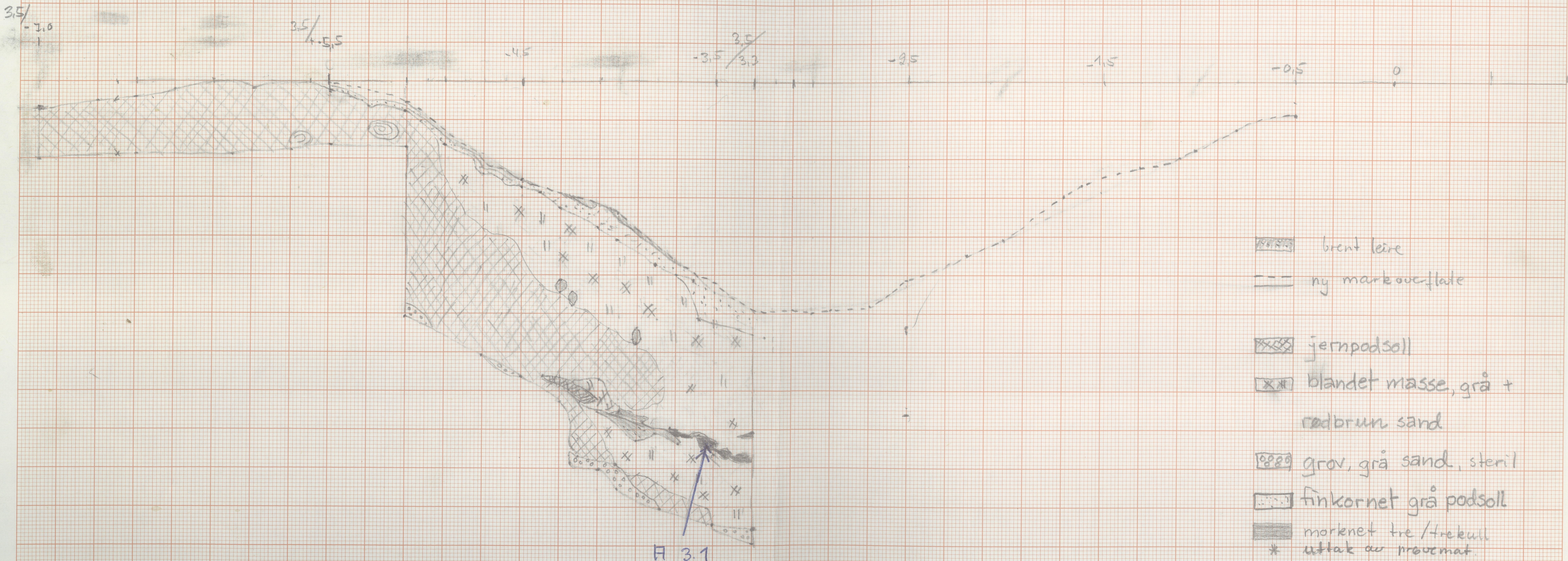
3.1: Plan, prutt og sjabler fangstgrøp 3 og 4











Målestokk 1:20

3.2 Mellomparti 3-4, samt grop 3; sjøkt SØ(NV)

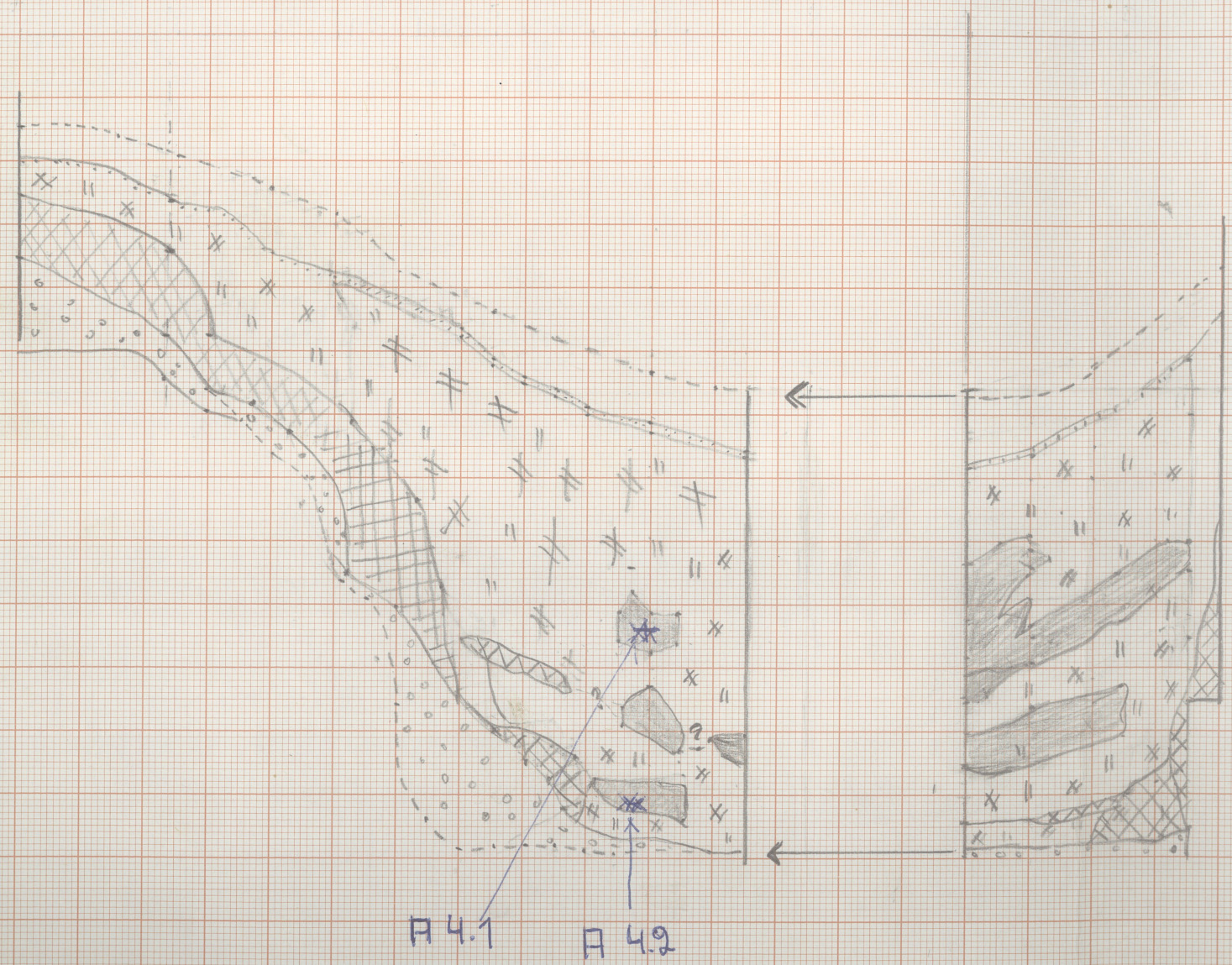
Målestokk 1:30



-  brent leire
 -  ny markoverflate
 -  jernpodsol
 -  blandet masse, grå + rødbrun sand
 -  grov, grå sand, steril
 -  finkornet grå podsol
 -  morknet tre/treku
 -  * uttak av prøvermat
- 19.07.-86 Fritz Uthjem
10/2-87 kont. v/ U.B.W

Målestokk 1:20

4.1. Fangstgrop 4, sjakt NØ



- gm. markoverflate
- - - ny markoverflate
- ⊗⊗ jernpodsoll
- ⊗|| blandet masse, grå + rødbrun sand
- ⊙⊙⊙ grov, grå sand, steril
- ⊙⊙⊙⊙⊙ finkornet grå podsoll
- * uttak av prøvemal.

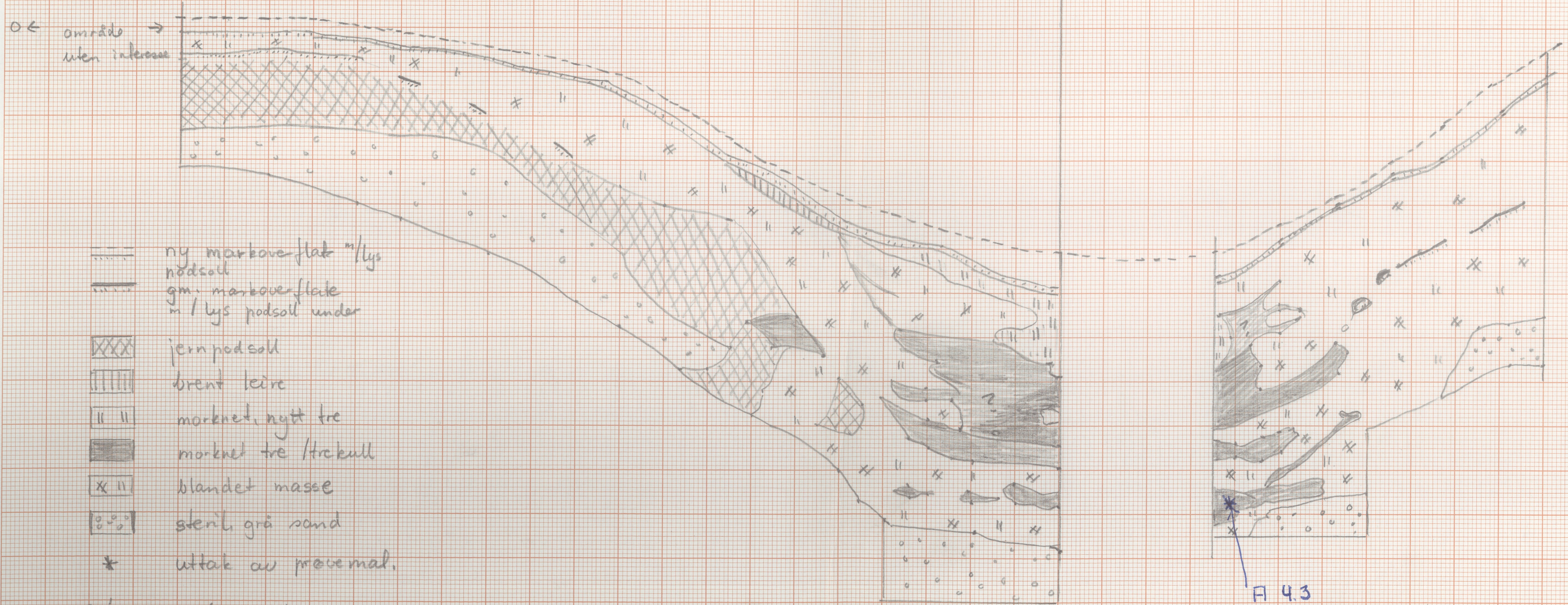
19.07-86 Fintz Utheim

Kont. 20/7-86 v/ U.B. Walhovd

4.2 Profil, sjakt NV-SØ (lengden)

Målestokk 1:20

1 2 3 4 5 6 7

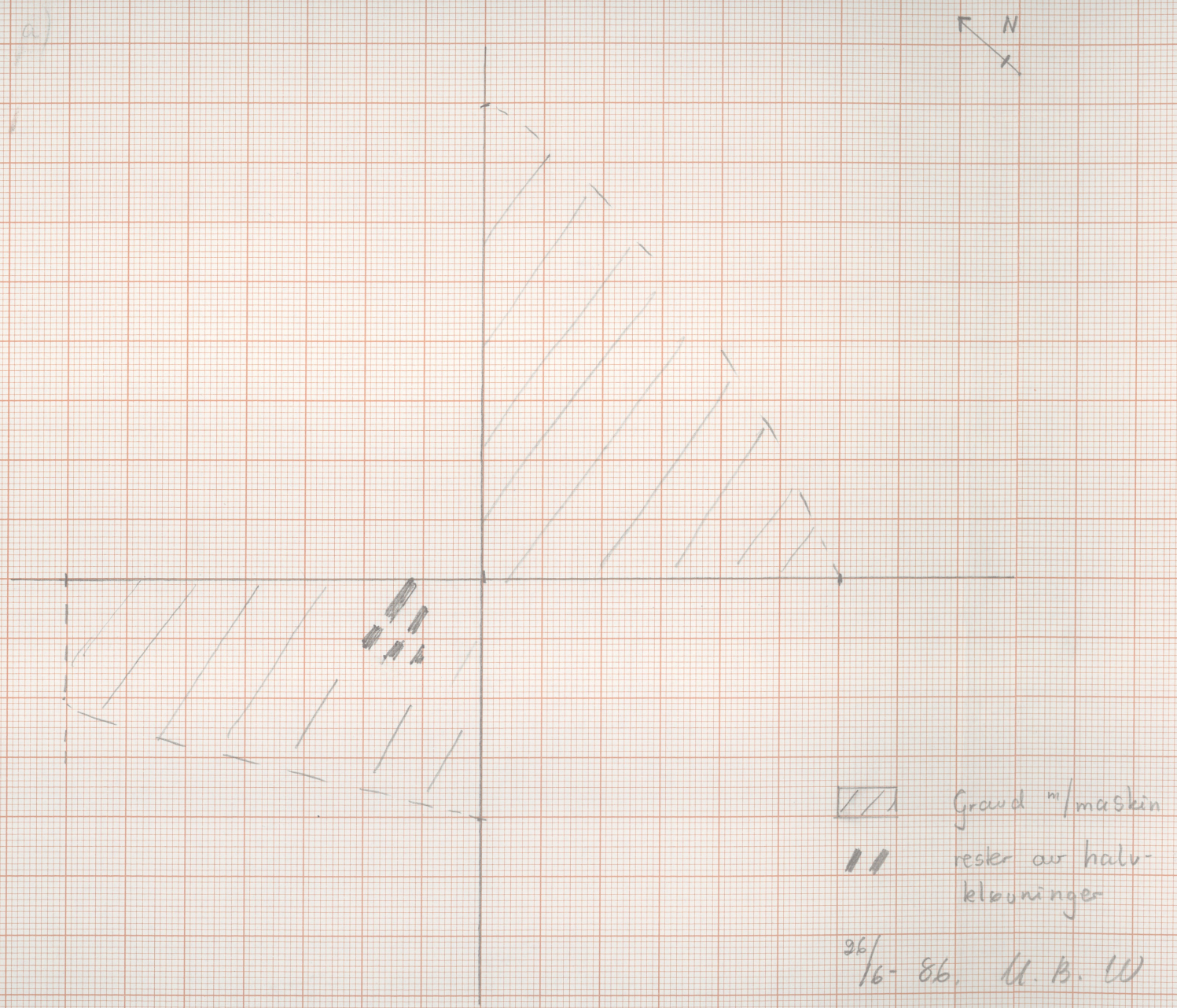


- ny markoverflate m/lys podsoil
- gm. markoverflate m/lys podsoil under
- jernpodsoil
- brent leire
- mørket, nytt tre
- mørket tre / treakull
- blandet masse
- steril, grå sand
- * uttak av prøvemal.

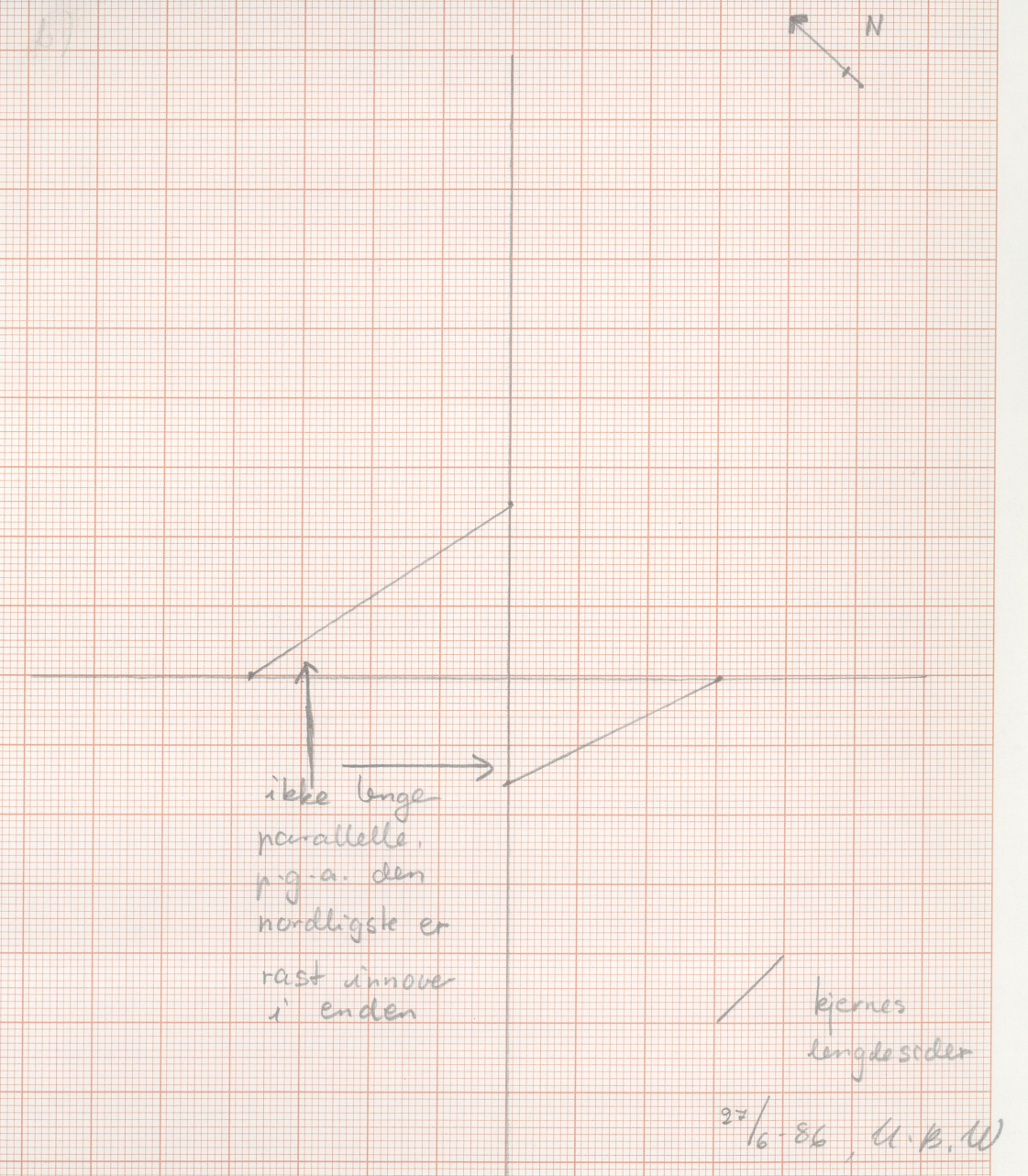
93/6-86, U. B. Walhovd

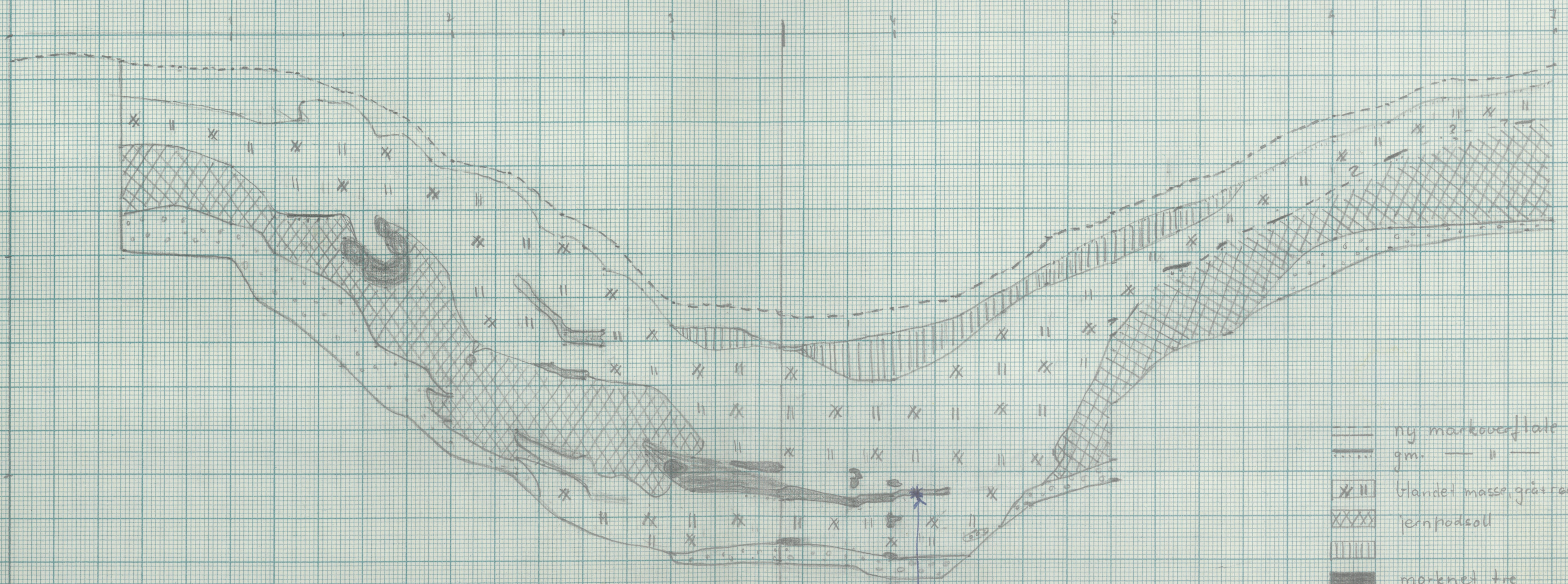
FI 4.3

5.1 a) Plan, fangstgrøp 5, snitt og rester av siste bunni



b) Orienteringen av kjernens langvegge i dag





- ny markoverflate
- gm. — " —
- X || blandet masse, græs rødbrun sand
- XXXXX jernpodsol
- ||||| mørketre
- rester av mørketre
- o.o.o.o steril, græs, græs sand

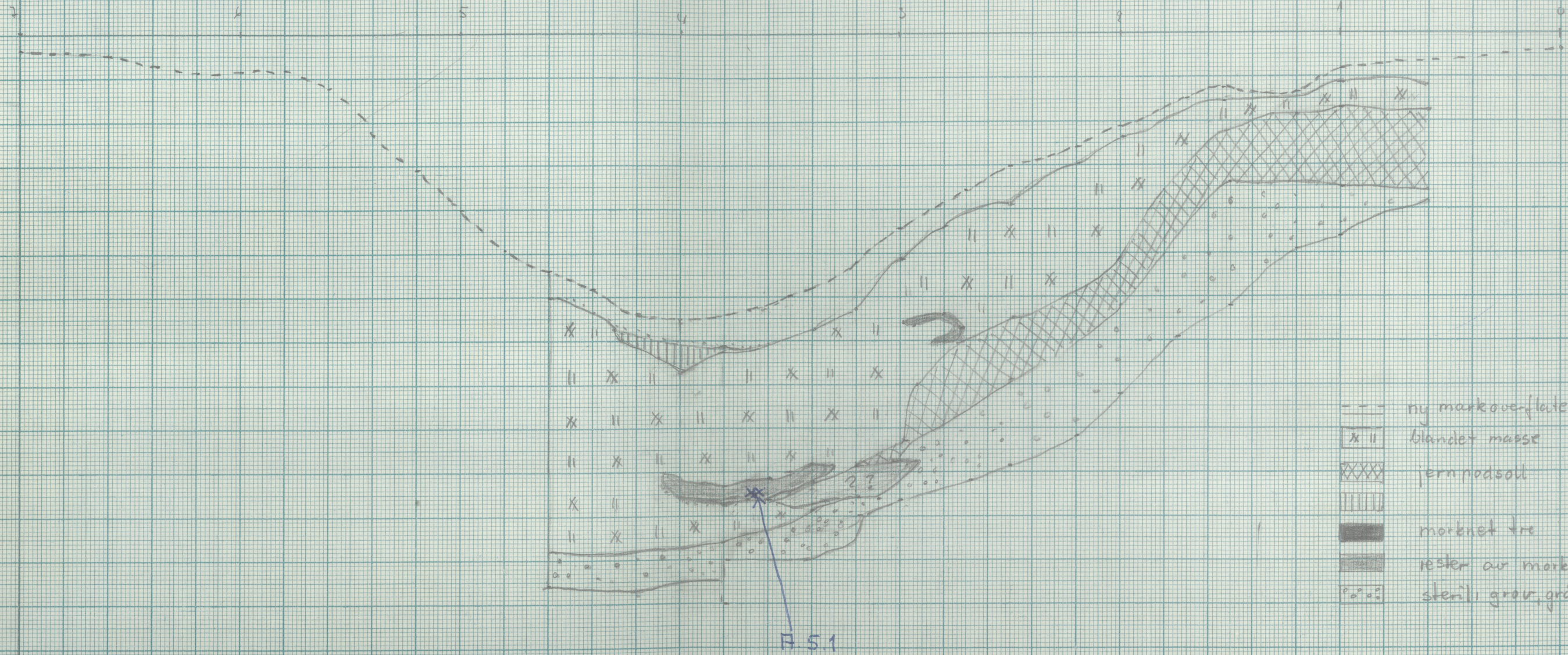
P 5.2

84/- 85/6-86

G. E. Walhard

53 Fangstgrøp 5, profil SV-NØ

Målestokk 1:30



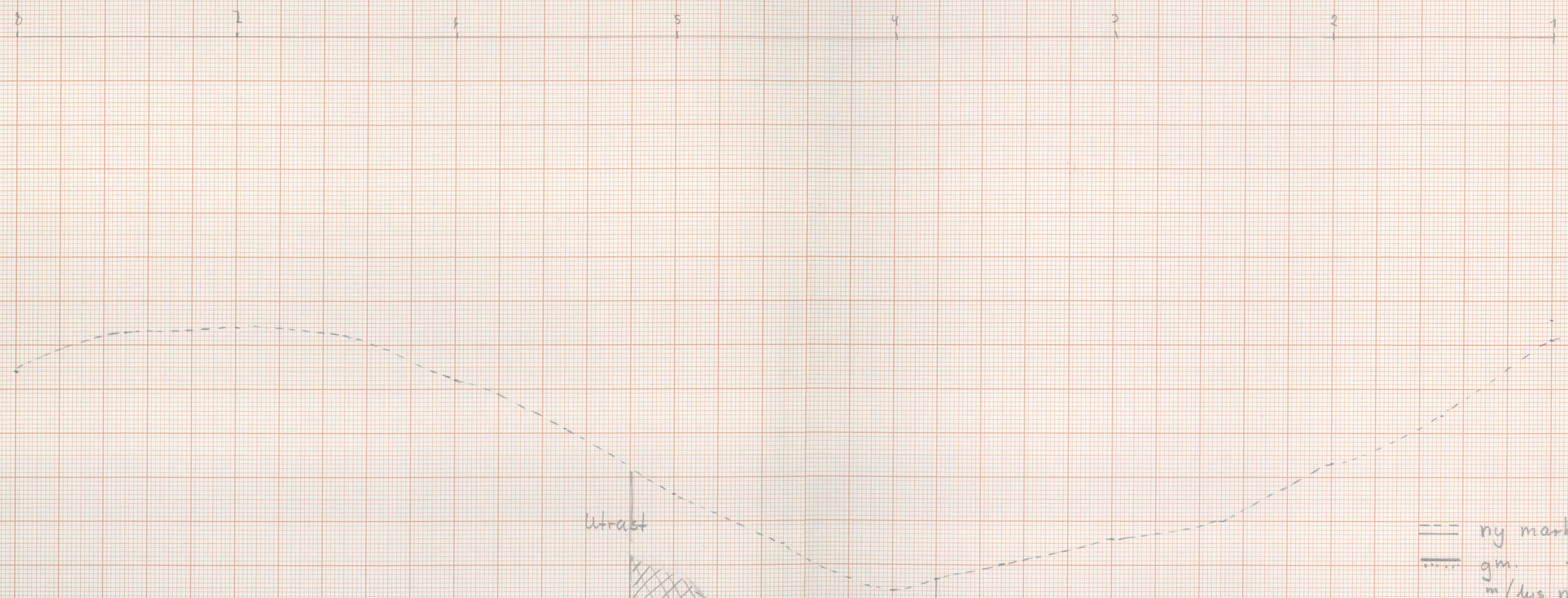
- - - ny markoverflate
- x || blandet masse
- XXXX jernpodsol
- ||||| mørket tre
- rester av mørket tre
- steril, grøvt, grå sand

26/16-86

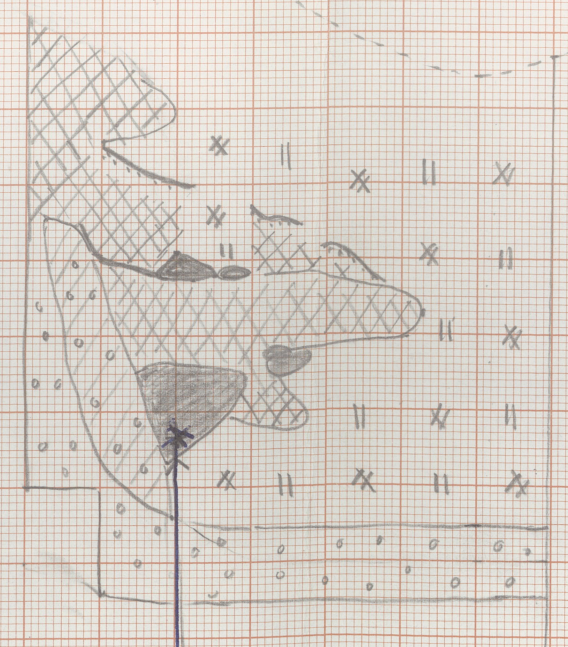
U. B. Walkord

10.1: Fangstgrøp nr. 10, profil VNV-050

Målestokk 1:20



utrast



F 10.1

- ny markoverflate
- gm. ---
m/dys podsol under
- XXX jernpodsol
- ███ mørketre / trekkull
- X || blandet masse
- steril, grå sand
- * uttak av prøvemal.

1/2-86. U. B. Walhovd